

савезног устава и устава републике, немоћна да спроведе своје одлуке против воље републике. Тако је ову одредбу закона објаснио Kristan, I., још више нагласивши политичка средства и политичке одлуке, али то је била 1974. године, када је таква улога била повезана са деловањем комунистичке партије. Начин на који се обезбеђује спровођење одлука Уставног суда Републике Чешке или Уставног суда чехословачке федерације, никада није изричито наведен неком одредбом. С друге стране, чак и да је република поштовала одлуку, али изнела тврдњу да јој треба више времена за усклађивање, то би значило да би или остала без устава, или могла да функционише чак и у сукобу са савезним уставом. Сматрам да се таква ситуација јавила након усвајања Устава Републике Словачке, 1. септембра 1992. године, мада би се о томе можда могло дискутовати. Међутим, Уставном суду није дата прилика да се о томе изјасни, јер ниједна од заинтересованих страна није уложила захтев у том смислу. Штавише, то се није ни могло очекивати, јер је одлука о распуштању федерације до краја 1992. године већ донета, а бројни уставни амандмани су усвојени од октобра 1992. године да би се двома републикама благовремено омогућило, правним средствима, да се припреме за своје независно постојање.

5. Неколико завршних речи Дозволите ми да у закључку изнесем лични коментар. Са задовољством примећујем, приликом ове 50-годишњице, да сам био један од изузетака који су наставили да се занимају за развој уставног судства у Југославији тог времена. После дужег уложеног труда, успео сам да се упознам са деловањем Уставног суда Југославије и Уставног суда Србије, овде у Београду 1978. године, иако само на три месеца. У мојој библиотеци још увек се могу пронаћи Билтени Уставног суда који су ми помогли да се снађем у том новом пољу. Тако, и лично славим. годишњицу познанства са уставним судством некадашње Југославије, увек се са захвалношћу сећајући својих тадашњих ментора: Павла Николића, Војислава Симовића и Јована Ђорђевића, као и других колега са Института друштвених наука и Института за упоредно право. Молим Вас да, овим важним поводом, примите честитке потпредседника Уставног суда Чешке Републике, Павела Ричетског, и других мојих колега, које нису само званичан израз признања, већ и подсећање на далеку и плодно сарадњу и пријатељске односе које ћемо, надам се, бити у могућности да обновимо. У правном смислу, не би било могуће приморати национални савет да исправи ситуацију. Желео бих да нагласим да израз признања утицају који је југословенско судство имало у Чехословачкој 1968, када су многа решења заснована на југословенском, аустријском (као што знате, имали смо дугу заједничку уставну прошлост) и немачком искуству нашла израза у нашем Закону о чехословачкој федерацији, није само формалност. Југословенско уставно судство је од почетка уживало међународно признање, што доказује и то да је прва међународна